

Zpracování četby

Název díla: Komédie o hrnci

Autor: Titus Maccius Plautus

Autor

Titus Maccius Plautus byl jedním z nejvýznamnějších tvůrců římské komedie. Žil pravděpodobně v letech 250-180 př. n. l. Je autorem asi 130 děl. Dochovalo se jich pouze 21. Náměty ke hrám bral v Řecku a přetvářel je pro římské publikum. Mezi jeho další známá díla patří například Komédie o strašidle nebo Vychloubačný voják.

Okolnosti vzniku díla

Pravděpodobně napsáno 195 př. n. l. Touto komedií se inspiroval Molière k vytvoření hry Lakomec. Konec tohoto díla se nedochoval, takže nikdo neví, jak příběh vlastně skončil (aktuální konec je vymyšlený). Dílo bylo zpracováno jako kniha i jako divadelní hra.

Literární druh a žánr

Literární druh: drama

Žánr: komedie

Námět, téma, motiv

Námět: lakomství a jeho důsledky

Téma: lakomost

Motivy: poklad, paranoia, chytrost, láska, chudoba, hrnec, svatby

Časoprostor

Místo děje: Řím (uvedeno v knize), Eukliův dům a okolí

Čas děje: 2. století př. n. l.

Stručný děj

JEDNÁNÍ PRVNÍ

Knížka začíná prologem. Lár, bůh domu, ve kterém Euklio bydlí, nám v něm prozradí, kde se vzal hrnec zlata. Eukliův děd poklad ukryl a pověděl o něm pouze Lárovi. Ten pak prozradil tajemství Eukliovi, aby jeho dcera Fédrie našla štěstí.

Na začátku hry vyhání Euklio služku Stafylu z domu, protože si myslí, že mu ukradla hrnec se zlatem. Když zjistí, že o zlatě ani neví, uklidní se a vezme ji zpět.

JEDNÁNÍ DRUHÉ

Mezitím Eunomie radí svému bratrovi Megadorovi, aby se oženil. Megadorus se rozhodne oženit s Fédrií, dcerou Euklia. Jde tedy požádat Euklia o její ruku. On souhlasí pod podmínkou, že Fédrie nedostane žádné věno. Svatba se měla konat ještě ten den.

JEDNÁNÍ TŘETÍ

Megadorus povolal kuchaře, kteří začali vařit v Eukliově domě. Když se do svého domu vrátí Euklio a vidí kuchaře, zbije je v domněnání, že mu chtěli ukradnout zlato. Rozhodne se, že hrnec se zláťáky ukryje v chrámu Důvěry.

JEDNÁNÍ ČTVRTÉ

V chrámu Důvěry Euklio skládá modlitbu, aby Důvěra zlato ukryla. Jeho modlitbu však tajně vyslechne Strobilus, Megadorův a Lykonidův sluha. Ten začne zlato v chrámě hledat. Naneštěstí pro něj se Euklio vrátí. Když ho vidí, zbije ho a vyrazí z chrámu. Strobilovi dojde, že Euklio bude chtít svůj poklad přemístit, a proto si na něj před chrámem počká. Poté ho pronásleduje do Silvanova háje. Euklio tam své zlato ukryje, jenže hned po jeho odchodu mu ho Strobilus ukradne.

Mezitím Fédrie porodí chlapce. Lykonides, otec dítěte, jde okamžitě za svým strýčkem Megadorem, aby odvolal jeho sňatek s Fédrii. Chce si ji totiž vzít on. Euklio přišel na to, že jeho hrnec byl ukraden. Potká se s Lykonidem, jenž mu chce říct o dítěti a jeho záměru vzít si Fédrii, ale Euklio jej podezírá z krádeže jeho zlata. Nakonec se ale vše vysvětlí.

JEDNÁNÍ PÁTÉ

Poté se Lykonides potká se Strobilem, který mu řekne o zlatě, jež ukradl.

(doplněk ztracené části)

Lykonides slíbí Strobilovi svobodu, pokud zlaťáky vrátí zpět Eukliovi. Strobilus tedy vrací zlaťáky Eukliovi, jenž je ale dává nevěstě Fédrii a ženichovi Lykonidovi jako svatební dar. Hra končí svatbou.

Kompoziční výstavba

- 5 jednání
- děj jde chronologicky
- dějové odbočování

Vypravěč / lyrický subjekt

- drama bez vypravěče

Hlavní postavy

- Euklio — velmi lakomý stařec; vlastní hrnec zlata
- Stafyla — stařena; Euklidova služka; hodná, poctivá
- Eunomie — Lykonidova matka; sestra Megadoruse; starostlivá
- Megadorus — starý mládenec; strýc Lykonida; bratr Eunomie; bohatý, hodný, ochotný
- Strobilus — otrok, který slouží Megadorovi i Lykonidovi; chce být svobodný; vychytralý, mazaný

Ostatní postavy

- Lár — jen v prologu; bůh Euklioova domu; ví kde je poklad; má rád Fédrii; hodný, spravedlivý
- Pythodikus — otrok, který slouží Megadorusovi; dohlíží na ostatní otroky
- Lykonides — Megadorův synovec; syn Eunomie; miluje Fédrii; poctivý, zamilovaný
- Fédrie — Euklionova dcera; těhotná; miluje Lykonida
- kuchaři (Anthrax, Kongrio)
- flétnistky (Frygie, Eleusie)

Vyprávěcí způsoby a typy promluv

- Ich-forma

Jazykové prostředky

- hovorový jazyk (breptá)
- archaismy (klepařka, moždíř)
- ironie (u projevů Euklia)
- komické prvky

Tropy a figury

- přirovnání (vysedává doma jako chromý švec)
- ironie (výrazná v celém díle; velmi často přes dialogy)
- obrazné pojmenování (oči má také vzadu)
- personifikace (vedla mě sem hvězda zlá)
- metafora (poklad jako symbol chamtivosti)
- apostrofa (postavy oslovují samy sebe nebo bohy)

Hlavní myšlenka

- kritika lakoty a hamižnosti

Vlastní hodnocení

- dílo se mi četlo velmi dobře, bylo jednoduché na čtení, a i zábavné
- konec jsem nečekal takovýhle
- jelikož dílo nebylo dochované celé, tak nemůžeme vědět jaký autor zamýšlel konec